

بررسی روش‌شناسی پایان‌نامه‌های دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه علوم بهزیستی و توان بخشی در سال تحصیلی ۹۱-۱۳۹۰

سهیلا شهشهانی*؛ عضو هیأت علمی، مرکز تحقیقات توان بخشی اعصاب اطفال، دانشگاه علوم بهزیستی و توان بخشی
تهران، تهران، ایران.

سمانه حسین‌زاده؛ عضو هیأت علمی، گروه آمار حیاتی، دانشگاه علوم بهزیستی و توان بخشی تهران، تهران، ایران.
کیانوش عبدی؛ عضو هیأت علمی گروه، مدیریت توان بخشی، دانشگاه علوم بهزیستی و توان بخشی تهران، تهران،
ایران.

اکبر میرجانی اقدم؛ کارشناس ارشد مدیریت آموزشی، دانشگاه علوم بهزیستی و توان بخشی تهران، تهران، ایران.

چکیده: پایان‌نامه‌های دانشجویی، بخش عمده‌ای از تحقیقات کشور را تشکیل می‌دهند. توجه به پژوهش‌های دانشجویی می‌تواند در اصلاح مشکلات موجود تأثیرگذار باشد. این مطالعه به منظور بررسی روش‌شناسی پایان‌نامه‌های دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه علوم بهزیستی و توان بخشی صورت گرفته است. در این مطالعه‌ی توصیفی، پایان‌نامه‌ی دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه علوم بهزیستی و توان بخشی که از مهر ۹۰ لغایت خرداد ۹۱ از پایان‌نامه‌ی خود دفاع نمودند به روش سرشماری مورد ارزیابی قرار گرفت. نوع مطالعه‌ی ۴۵٪ از پایان‌نامه‌ها توصیفی-تحلیلی و ۳۵٪ مداخله‌ای بود. پایان‌نامه‌های توصیفی، تولیدی، تهیه ابزار پرسش‌نامه‌ای روا و پایا نیز به ترتیب: ۱۳.۲٪، ۱.۹٪ و ۴.۷٪ از موارد را تشکیل دادند. ۴۰٪ دانشجویان دختر نوع مطالعه‌ی مداخله‌ای و ۵۸٪ دانشجویان پسر نوع مطالعه‌ی توصیفی-تحلیلی را انتخاب کردند. هم‌چنین، در سنین کمتر و در دانشکده‌ی علوم رفتاری در مقایسه با دانشکده‌ی توان بخشی و نیز دانشکده‌ی علوم تربیتی و رفاه اجتماعی، انتخاب مطالعه‌ی مداخله‌ای بیشتر بود. آزمون دقیق فیشر ارتباط معناداری بین دانشکده و نوع مطالعه نشان داد ($P=0/003$). با توجه به سهم پایان‌نامه در تحقیقات کشوری و کمک به تصمیم‌گیری سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان توصیه می‌شود که دانشگاه‌ها از لحاظ آموزشی، منابع مالی و حمایت در زمینه‌ی فرآیند اجرای تحقیقات و ارتقای کیفیت روش‌شناسی مناسب پژوهش، برای دانشجویان امکانات بیشتری فراهم آورند.

واژگان کلیدی: روش‌شناسی، پایان‌نامه، دانشجویان تحصیلات تکمیلی.

*نویسنده‌ی مسؤول: عضو هیأت علمی، مرکز تحقیقات توان بخشی اعصاب اطفال، دانشگاه علوم بهزیستی و
توان بخشی تهران، تهران، ایران.

(Email: sol_shah@yahoo.com)

مقدمه

در سال‌های اخیر مقاطع تحصیلات تکمیلی رشد چشم‌گیری در دانشگاه‌های ایران داشته است. این دوره‌ها از این نظر حائز اهمیت می‌باشند که در آن‌ها آموزش و پژوهش توأم شده و منبع مهمی برای تولید دانش محسوب می‌شوند (نیلی و همکاران، ۱۳۸۶). به عبارتی می‌توان گفت که تحصیلات تکمیلی دوره‌ی زاینده‌گی و تولید علم است (میزانی و همکاران، ۱۳۹۰). هدف نهایی این دوره‌ها در دانشگاه‌های علوم پزشکی، تربیت افرادی است که توانایی اتخاذ تصمیم مناسب و ارائه‌ی طرح درمان یا مشاوره‌ی مبتنی بر شواهد را داشته باشند و هم‌زمان بتوانند ذهن پویای خود را در عرصه‌ی پژوهش فعال نگه‌دارند (رادافشار و همکاران، ۱۳۸۹). هرگونه تصمیم تشخیصی، درمانی و مدیریتی که در رشته‌های علوم پزشکی و پیراپزشکی اتخاذ می‌شود بر پایه‌ی نتایج تحقیقات استوار است و در این میان اکثر پروژه‌های تحقیقاتی دانشجویان در دانشگاه‌ها، در قالب پایان‌نامه‌ی دانشجویی صورت می‌گیرد (برقی و همکاران، ۱۳۸۶؛ زرناس و همکاران، ۱۳۹۱). در کشور ما نیز همانند بسیاری از کشورهای دیگر، دانشجویان تحصیلات تکمیلی در آخرین مرحله از تحصیل خود، موظف به ارائه‌ی پایان‌نامه‌ی پژوهشی و دفاع از آن می‌باشند. می‌توان گفت این اثر، عصاره‌ی فعالیت‌های علمی دوران تحصیل دانشجویان است که تحت نظارت اساتید راهنما و مشاور به ثمر می‌نشیند (فدایی، ۱۳۷۴) و نتیجه‌ی آن می‌تواند در حل معضلات و مسائل علمی و فنی جامعه مورد استفاده قرار گیرد (میزانی و همکاران، ۱۳۹۰). از طرفی پایان‌نامه نخستین گام نظام‌مند در بعد پژوهش است که دانشجویان با آن آشنا می‌شوند (دهقانی و همکاران، ۱۳۷۸) و پایه‌ای مدون برای انجام پژوهش‌های علمی آنان محسوب می‌شود (برقی و همکاران، ۱۳۸۶). در دوره‌ی تحصیلات تکمیلی، دانشجو با گذشتن از مرحله‌ی جمع‌آوری داده‌ها و ورود به مرحله‌ی اطلاعات‌یابی، توان آن را یافته است تا دانسته‌های فراهم آمده در طول ایام تحصیل را در یک فضای واقعی، به آزمون بگذارد (بزدانی و همکاران، ۱۳۹۰). نظر به این که پایان‌نامه‌های دانشجویی بخش قابل توجهی از تحقیقات کشور را تشکیل می‌دهند، هرگونه توجه و دقت در امر پایان‌نامه‌نویسی و ارتقای کیفیت آن می‌تواند در آینده‌ی تحقیقاتی کشور بسیار مفید واقع شود (فلاح‌زاده و همکاران، ۱۳۸۷؛ قائم‌زاده، ۱۳۸۲). هم‌چنین توجه و سامان‌دهی نوع مطالعه‌ی دانشجویان نیز می‌تواند در تبیین و جهت‌دهی اهداف پژوهشی دانشگاه‌ها تأثیرگذار باشد. اگر

چه مطالعه درباره‌ی کیفیت پایان‌نامه‌ها و پروژه‌ها اصولاً در سطح دنیا رایج نیست، ولی از این نظر برای سیستم آموزش دانشگاهی حائز اهمیت است که می‌تواند به بالا بردن کیفیت پایان‌نامه‌ها کمک کند (برقی و همکاران، ۱۳۸۶؛ زاپاتا و همکاران، ۲۰۰۴).

روش

این مطالعه بخشی از یافته‌های مطالعه‌ی وسیع‌تر توصیفی-تحلیلی می‌باشد که به صورت مقطعی بر روی پایان‌نامه‌های دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه علوم بهزیستی و توان‌بخشی صورت گرفت. در این مقاله با هدف بررسی وضع موجود و تأثیر عوامل دموگرافیک بر نوع مطالعه رساله، به بررسی روش‌شناسی پایان‌نامه‌های دفاع شده در سال تحصیلی ۹۱-۱۳۹۰ پرداختیم. برای این کار رساله کلیه‌ی دانشجویان تحصیلات تکمیلی مقاطع MPH، کارشناسی‌ارشد و دکترا که از مهر ۹۰ لغایت خرداد ۹۱ از پایان‌نامه خود دفاع کردند، به‌صورت سرشماری مورد بررسی قرار گرفت. کلیه‌ی دانشجویان در جریان اهداف آزمون قرار گرفتند و در صورت تمایل شخصی، در پژوهش شرکت داده شدند. به دانشجویان اطمینان داده شد که اطلاعات کسب شده در مورد آنان، نزد مجریان طرح محرمانه خواهد ماند. هم‌چنین عدم شرکت در مطالعه، مانعی برای دریافت خدمات دفتر تحصیلات تکمیلی محسوب نشد. شرایط ورود دانشجویان به مطالعه عبارت بود از: ۱- آمادگی برای دفاع از پایان‌نامه و ۲- تمایل به شرکت در پژوهش. این پژوهش به تصویب کمیته‌ی اخلاق در پژوهش دانشگاه علوم بهزیستی و توان‌بخشی رسیده و کدهای اخلاقی در آن رعایت شده است.

یافته‌ها

طی این مدت ۱۰۶ دانشجو موفق به دفاع از رساله‌ی خود شدند که ۶۸ نفر مؤنث و ۳۸ نفر مذکر بودند. ۲۴.۵٪ از دانشجویان در گروه سنی ۲۵-۲۰ سال، ۴۴.۳٪ در گروه ۳۰-۲۵ سال، ۱۷.۹٪ در گروه ۳۵-۳۰ سال بوده و ۱۳.۲٪ نیز بیش از ۳۵ سال سن داشتند. ۸۶.۸٪ از دانشجویان شرکت‌کننده در پژوهش در مقطع کارشناسی‌ارشد و ۶.۶٪ نیز در هر یک از مقاطع دکترا و MPH به تحصیل اشتغال داشتند. دانشجویان دانشکده‌ی علوم توان‌بخشی ۵۷.۵٪ از جامعه‌ی پژوهش و دانشجویان دانشکده‌ی علوم رفتاری و دانشکده علوم تربیتی و رفاه اجتماعی به ترتیب ۲۳.۶٪ و ۱۸.۹٪ را تشکیل می‌دادند. ۱۱.۳٪ از پایان‌نامه‌ها دارای ۲ استاد راهنما بود. ۹۶.۲٪ از پایان‌نامه‌ها دارای یک استاد مشاور و ۵۴.۷٪ و ۱۷٪ از آن‌ها به ترتیب دو و سه استاد

ارتباط معنی‌داری بین دانشکده و نوع مطالعه بود ($P=0/003$).

جدول ۳ - توزیع فراوانی نوع مطالعه پایان‌نامه دانشجویان بر حسب دانشکده

دانشکده	نوع مطالعه تعداد (%)		
	توصیفی - تحلیلی	مداخله‌ای	تولیدی
علوم توانبخشی	۶ (۹/۸)	۲۹ (۴۷/۵)	۱ (۱/۶)
علوم رفتاری	۵ (۲۰)	۴ (۱۶)	۱ (۴)
علوم تربیتی و رفاه اجتماعی	۳ (۱۵)	۱۵ (۷۵)	۰

بحث

ارزش پایان‌نامه در قدرت خلق اندیشه و حل مسئله در دانشجو است. در فرایند تحصیلات تکمیلی، پایان‌نامه اولین نمود قدرت تحقیقاتی و استنباطی دانشجو است (یزدانی و همکاران، ۱۳۹۰). همچنین پایان‌نامه در تحصیلات تکمیلی نشان‌دهنده میزان آموزش، مهارت و درک توانایی‌های نگارشی و تحصیلی این دسته از دانشجویان است (فیضی و همکاران، ۱۳۹۰). در حال حاضر عوامل متعددی در اجرای موفق یک پایان‌نامه مؤثرند. افزایش روزافزون تعداد دانشجویان و محدود شدن دسترسی به اساتید مورد نظر، لزوم ارائه مقاله منتج از رساله در زمان دفاع، محدودیت منابع مالی، عدم همکاری سازمان‌ها با دانشجویان و دانشگاه‌ها برای اجرای عملیات میدانی، دایر شدن مؤسسات و مراکز که خود را عهده‌دار نگارش پایان‌نامه و یا مقاله معرفی می‌نمایند و اشتغال همزمان به کار و تحصیل در عده زیادی از دانشجویان همگی می‌توانند در انتخاب متدولوژی تحقیق تأثیرگذار باشند. شواهد بیانگر آن است که پایان‌نامه‌نویسی دچار افت کیفی شده و برخی محققین از آن به‌عنوان بحران کیفی در رساله‌نویسی یاد کرده‌اند (یزدانی و همکاران، ۱۳۹۰) و این مسئله می‌تواند به مواردی مانند تکراری بودن موضوع پایان‌نامه، محدود شدن موضوع رساله‌ها به بررسی نقش‌ها، رابطه‌ها و یا تمایل به انجام طرح‌هایی که از طریق تکمیل پرسش‌نامه انجام پذیرند، منجر شود. در این مطالعه، دانشجویان دختر و همچنین دانشجویان سنین پایین‌تر بیشتر تمایل به انجام طرح‌های مداخله‌ای داشتند. شاید بتوان گفت علت این مسأله در آن است که این افراد به نسبت سایر گروه‌ها، چندان درگیر مسائل اقتصادی و یا اشتغال نشده‌اند، بنابراین فرصت بیشتری را برای رساله‌ی خود صرف می‌نمایند. برقی در مطالعه‌ی خود ساختار پایان‌نامه‌های پزشکی دانشگاه علوم پزشکی گلستان را از سال ۱۳۷۵ تا ۱۳۸۳ بررسی کرد. در پژوهش او، نوع مطالعه‌ی بیشتر

مشاور داشتند. ۲۲/۶٪ از دانشجویان مشاور آماری داشتند. در کل نوع مطالعه‌ی اکثر دانشجویان توصیفی-تحلیلی (۴۵٪) و مداخله‌ای (۳۵٪) بود. پایان‌نامه‌های توصیفی، تولیدی، تهیه‌ی ابزار پرسش‌نامه‌ای روا و پایا نیز به ترتیب: ۱۳/۲٪، ۱۰/۹٪ و ۴/۷٪ از موارد را تشکیل دادند. ارتباط بین نوع پایان‌نامه، سن و گروه سنی دانشجویان در جدول ۱ قابل مشاهده است.

جدول ۱ - توزیع فراوانی [تعداد (%)] نوع مطالعه پایان‌نامه‌ی دانشجویان بر حسب جنس و سن

جنس	زن	مرد	سن	توصیفی - تحلیلی	مداخله‌ای	تولیدی	تهیه ابزار پرسش‌نامه‌ی روا و پایا
۳ (۷/۹)	۲۲ (۵۷/۹)	۱۰ (۲۶/۳)	۲۲ (۵۳/۲)	۱ (۲/۶)	۱۰ (۲۶/۳)	۱ (۲/۶)	۲ (۵/۳)
۴ (۱۵/۴)	۴ (۱۵/۴)	۱۵ (۵۷/۷)	۲۵-۲۵	۱ (۳/۸)	۱۵ (۵۷/۷)	۱ (۳/۸)	۲ (۷/۷)
۷ (۱۴/۹)	۲۶ (۵۵/۳)	۱۱ (۲۳/۴)	۲۵-۳۰	۱ (۲/۱)	۱۱ (۲۳/۴)	۱ (۲/۱)	۲ (۴/۳)
۲ (۱۰/۵)	۹ (۳۷/۴)	۰	۳۰-۳۵	۰	۹ (۳۷/۴)	۰	۱ (۵/۳)
۱ (۷/۱)	۹ (۲۴/۳)	۰	>۳۵	۰	۴ (۳۸/۶)	۰	۰

اکثر دانشجویان دختر (۴۰٪) نوع مطالعه‌ی مداخله‌ای و اکثر دانشجویان پسر (۵۸٪) نوع مطالعه‌ی توصیفی-تحلیلی را انتخاب کرده بودند. آزمون دقیق فیشر ارتباط معناداری بین جنس و نوع مطالعه نشان نداد ($P=0/257$). اغلب دانشجویان در گروه سنی ۲۵-۲۰ (۵۸٪) مطالعه‌ی مداخله‌ای و بقیه‌ی گروه‌های سنی مطالعه‌ی توصیفی-تحلیلی را انتخاب کرده بودند. اگرچه در سنین کمتر، انتخاب مطالعه‌ی مداخله‌ای بیشتر بود، ولی آزمون دقیق فیشر ارتباط معناداری بین سن و نوع مطالعه نشان نداد ($P=0/073$). توزیع فراوانی نوع مطالعه‌ی پایان‌نامه‌ی دانشجویان بر حسب مقطع تحصیلی در جدول ۲ قابل مشاهده می‌باشد.

جدول ۲ - توزیع فراوانی [تعداد (%)] نوع مطالعه پایان‌نامه‌ی دانشجویان بر حسب مقطع تحصیلی

مقطع	کارشناسی ارشد	توصیفی	توصیفی - تحلیلی	مداخله‌ای	تولیدی	تهیه ابزار پرسش‌نامه‌ی روا و پایا
دکتری	۳ (۱۴/۳)	۲ (۲۸/۶)	۴ (۵۷/۱)	۰	۰	
MPH	۱ (۱۴/۳)	۵ (۷۱/۴)	۱ (۱۴/۳)	۰	۰	

اکثر دانشجویان مقطع کارشناسی‌ارشد (۴۵٪) و MPH (۷۱٪) مطالعه‌ی توصیفی-تحلیلی و مقطع دکترا (۵۷٪) مطالعه مداخله‌ای را انتخاب کرده‌اند. آزمون دقیق فیشر ارتباط معناداری بین مقطع و نوع مطالعه نشان نداد ($P=0/768$). جدول ۳ نشان‌دهنده‌ی نوع مطالعه پایان‌نامه در ارتباط با دانشکده محل تحصیل است. اکثر دانشجویان دانشکده علوم توانبخشی (۴۸٪) و دانشکده علوم تربیتی و رفاه اجتماعی (۷۵٪) مطالعه توصیفی-تحلیلی و اغلب دانشجویان دانشکده علوم رفتاری (۵۶٪) مطالعه مداخله‌ای را انتخاب کرده بودند. آزمون دقیق فیشر نشان‌دهنده

۱۳۷۳؛ آصفزاده و همکاران، ۱۳۷۷). بررسی نتایج پژوهش حاضر و مطالعه‌های مشابه بیانگر آن است که دانشجویان کمتر تمایل به اجرای پژوهش‌های مداخله‌ای و یا بنیادی دارند که طولانی بودن روند اجرای پایان‌نامه‌هایی از این نوع، نیاز به منابع مالی، دشواری جلب رضایت سازمان‌ها و مراکز مورد نظر جهت اجرای میدانی، محدود بودن سنوات تحصیلی جهت دانش‌آموختگی و هم‌چنین اختصاص هزینه‌ی بسیار ناچیز به پایان‌نامه‌های دانشجویی می‌تواند در این مسأله تأثیر داشته باشند. در پایان با توجه به این که تعداد دانشجویان تحصیلات تکمیلی در چند سال اخیر رشد قابل توجهی داشته و در نتیجه پایان‌نامه‌های دانشجویی نیز سهم چشم‌گیری از تحقیقات را به‌خود اختصاص خواهند داد، به منظور ارتقای کیفی پایان‌نامه‌ها لازم است تا دانشگاه‌ها توجه ویژه‌ای نسبت به این مسأله نشان دهند و توصیه می‌شود چه به لحاظ آموزش، چه از نظر تأمین منابع مالی و چه حمایت در زمینه‌ی فرآیند اجرای تحقیقات، برای دانشجویان امکانات بیشتری فراهم آورند، تا آن‌ها انگیزه‌ی لازم برای تحقیقات اصولی، دقیق‌تر و صحیح‌تر را داشته باشند.

تقدیر و تشکر

از مرکز مطالعات و توسعه‌ی آموزش و نیز معاونت محترم تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم بهزیستی و توان‌بخشی که با حمایت‌های خود، زمینه‌ی انجام این پژوهش را فراهم نمودند، تشکر و قدردانی می‌شود.

References

- Asefzadeh S, Kalantari, Z 1998, [Barresi-e-payannameh-haye daneshjooyan-e-faregholtahsil-e daneshgah-e- oloom pezeskhi-e- Qazvin], *Journal of Gilan university of medical sciences*, Vol.7, NO. 25-26, Pp. 16-22 [in Persian]
- Borghei A, Rabiee MR, Astarabadi S, et al 2007, [Barresi sakhtare payan namehaye pezeskhye daneshgahe oloom pezeskhye Golestan az sale 1375 ta payane 2005], *Strides in Development of Medical Education*, Vol.4, NO.2, Pp.108-115 [in Persian]
- Davami MH, Moeeni L, Rafiee, M 1991, [Barresi-e- osool-e- negareshe payannameh-haye pezeskhi-e-faregholtahsilane daneshgah-e- oloom pezeskhi-e- Arak teye salhaye 1373-79], *Majallehe Rahavarde Danesh*, Vol. 23, Pp. 31-33.[in Persian].

پایان‌نامه‌های مورد بررسی (۴/۴۹ درصد) از نوع مقطعی و سپس مطالعات توصیفی و مطالعات موردی (۳۵ درصد) بود و مطالعات تحلیلی به خصوص انواع آینده‌نگر و تجربی کمترین تعداد را به خود اختصاص دادند. محقق این مسأله را عمدتاً به دلیل فراهم نبودن امکانات مناسب، محدودیت وقت دانشجویان و یا در برداشتن هزینه‌های زیاد می‌داند. به نظر او فراهم کردن امکانات مناسب آموزشی و پشتیبانی می‌تواند منجر به افزایش مطالعات مورد-شاهدی، کوهورت و تجربی شود (برقی و همکاران، ۱۳۸۶). در مطالعه‌ی دیگری فلاحزاده ویژگی‌ها و ساختار پایان‌نامه‌های دانش‌آموختگان دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد را مورد ارزیابی قرار داد. در مطالعه‌ی او متدولوژی نزدیک به یک سوم پایان‌نامه‌ها توصیفی بود و کارآزمایی بالینی و مطالعه‌ی تجربی سهم کمتری از پایان‌نامه‌ها را به خود اختصاص داده بودند (فلاحزاده و همکاران، ۱۳۸۷). در مطالعه‌ی جعفری که ویژگی‌ها و ساختار پایان‌نامه‌های مقاطع تحصیلات تکمیلی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان را در دهه‌ی ۷۸-۱۳۶۸ مورد بررسی قرار داد، مشخص شد که نوع پژوهش پایان‌نامه‌ها در ۲۶٪ از موارد تجربی، ۳۶٪ نیمه‌تجربی، ۴۷٫۷٪ توصیفی، ۰٫۶٪ تحلیلی و ۲۲٪ توصیفی-تحلیلی بود. هم‌چنین فراوانی تحقیقات کاربردی در پایان‌نامه‌ها در سال‌های ۷۳-۶۸ به‌طور معناداری بیش از سال‌های ۷۸-۷۴ بوده و تحقیقات بنیادی-کاربردی در سال‌های ۷۳-۶۸ به‌طور معناداری کمتر از سال‌های ۷۸-۷۴ بوده است (جعفری و همکاران، ۱۳۸۲). نویسنده، چنین نتیجه گرفته که تفوق چشم‌گیر پایان‌نامه‌های کاربردی و توصیفی در مجموعه‌ی پایان‌نامه‌های مورد بررسی، می‌تواند ناشی از مواجهه‌ی محققان با مشکلات واقعی در عرصه، امکان‌پذیری و عملی بودن اجرای آن‌ها با توجه به شرایط موجود باشد. مطالعه‌ی دیگری توسط کلاهی انجام شد که در آن پایان‌نامه‌های دکترای عمومی پزشکی ۱۴ دانشگاه علوم پزشکی در سال‌های تحصیلی ۷۱-۷۰ و هم‌چنین ۷۸-۷۷ مورد مقایسه قرار گرفت. این مطالعه نشان داد که در سال ۷۱-۷۰، ۵۷٫۳٪ مطالعات توصیفی، ۱٫۷٪ تجربی-تحلیلی و ۴۱٪ از آنان به دسته‌ی سایر تعلق داشته است (گزارش مورد، ترجمه از یک منبع، جمع‌آوری از چند منبع). ولی در سال ۷۸-۷۷ مطالعه‌ی توصیفی به ۸۸٪ و تجربی-تحلیلی به ۸۸٪ افزایش و دسته‌ی سایر به ۳٫۲٪ تقلیل یافته است (کلاهی و همکاران، ۱۳۸۲). این نتایج با یافته‌های مطالعه‌ی دوامی در دانشگاه علوم پزشکی اراک و هم‌چنین پژوهش انجام شده توسط آصفزاده در دانشگاه علوم پزشکی قزوین مطابقت داشت (دوامی و همکاران،

- Mizany M, Khabiri M, Sajadi, SN 2011, Study the Capabilities of MA, Students of Physical Education and the Advising Quality of Faculty Members about the Thesis Writing, *Quarterly Journal of Research and Planning in Higher Education*, Vol. 17, NO. 3, Pp. 111-134. [in Persian]
- Nili MR, Nasr AR, Akbari, NA 2007, [Barrasiye keyfiyate rahnemaiye payannamehaye doreye karshenasiye arshad], *Daneshvar Raftar*, Vol. 24, Pp. 111-122. [in Persian].
- Radafshar G, Sobhani A, Sadeghi, F 2010, [Barresi didgah-e daneshjoyane daneshgah-e oloom pezeshki-e Gylan nesbat be farayande hnjam-e payan nameh], *Journal of Gylan University of Medical Sciences*, Vol. 19, NO. 74, Pp. 97-86. [in Persian]
- Regojo Zapata O, Lamata Hernandez F, Sanchez Zalabardo JM, et al 2004, Quality analysis of the statistical used resources (material and methods section) in thesis projects of a university department, *Actas Urol Esp*, Vol. 28, NO. 8, Pp 581-587.
- Yazdani HR, Jashni Arani M, Mohammadnejad Shoorkaee, M 2011, [Fara ravesh tahghighat-e- anjam shod-e- dar zamineh-e- avamole moaser bar rezayat-e- moshtari: tahlil-e- asnadi-e- payan namehaye karshenasi-e- arshad va doctori-e- daneshgah -haye dolati-e- Tehran], *Cheshm andaz-e modirriat-e- bazargani*, Vol. 6, NO. 39, Pp. 141-164. [in Persian]
- Zarshenas L, Shaghaghian S, Tabatabaei, SHR 2012, The Methodological Evaluation of General Dentistry Students' Theses (2006-2008), *Iranian Journal of Medical Education*, Vol. 12, NO. 2, Pp. 202-209. [in Persian].
- Dehghani G, Yamani Douzi Sorkhabi M, 2009, Students' Satisfaction of Thesis Conducting Process and its Related Factors, Tabriz University of Medical Sciences, *Strides in Development of Medical Education*, Vol. 6, NO. 1, Pp. 1-9. [in Persian]
- Fadaei Araqi, G 1995, Analysis of Methods in Preparing Thesis and Dissertation in Postgraduate and Doctoral Degree, *Quarterly Journal of Research and Planning in Higher Education*, Vol. 1, Pp. 75-110. [in Persian]
- Fallahzadeh H, Moheb S, Ezzedini, F 2008, Evaluating the Characteristics and Structure of Dentistry Graduated Students' Theses in Shahid Sadughi University of Medical Sciences, *Iranian Journal of Medical Education*, Vol. 8, NO. 1, Pp. 154-156. [in Persian]
- Feizi T, Geramipoor, M 2011, [Meyarha va standardhaye arzyabi-e payannamehaye karshenasi-e arshad], *Journal of Public Administration Perspective*, Vol. 115, Pp. 34-36. [in Persian]
- Ghaemzade, MR 2003, [Baresie kaifi Payannamehaye erae shode dar maghateea doctoray omumi be daneshkade pezeshki daneshgah olumepezeshki Iran 1992-1997], *Toluea Behdasht*, Vol. 3, NO. 2, Pp. 2-4. [in Persian]
- Jaefari F, Tabibian F, Fatemi, T 2003, Structure and Characteristics of Postgraduate Dissertations of Isfahan University of Medical Sciences (1989-1999), *Iranian journal of medical Education*, Vol. 3, NO. 1, Pp. 15-22. [in Persian]
- Kolahi AA, Farsar AR, Moolavi Nejomi M, et al 2003, Comparison of dissertations quality of medical students in the academic years of 1991-92 and 1998-99, A study on 14 medical schools in Iran, *Hakim Research Journal*, Vol. 6, NO. 2, Pp. 11-17. [in Persian]

Evaluating the Methodology of Post graduate Students' Theses in University of Social Welfare and Rehabilitation Sciences in 2011-2012

Soheila Shahshahani^{1,*}

Samaneh Hosein-Zadeh²

Kianoosh Abdi³

Akbar Mirjani-Aghdam⁴

^{1:} Faculty member, Pediatric-Neurorehabilitation Research Center, University of Social Welfare and Rehabilitation Sciences, Tehran, Iran.

^{2:} Faculty member, biostatic Department, University of Social Welfare and Rehabilitation Sciences, Tehran, Iran.

^{3:} Faculty member, Department of Rehabilitation management, University of Social Welfare and Rehabilitation Sciences, Tehran, Iran.

^{4:} M.Sc in Educational management, University of Social Welfare and Rehabilitation Sciences, Tehran, Iran.

Abstract: Due to post graduate students' theses make a major part of research projects in our country, attention to students' research can be effective in solving the present problems. The aim of this study was to investigate the methodology of the post graduate students' dissertations at University of Social Welfare and Rehabilitation Sciences (USWR). In this descriptive cross-sectional survey, the methods of all post graduate students' theses in USWR that were defended from 2011 October to 2012 June were evaluated by using questionnaire. Fisher exact test was used; the data was analyzed by SPSS software using descriptive statistics. After, it revealed that 45% and 35% of students used descriptive- analytic and interventional methods, respectively. Consequently, descriptive, creative and providing valid and reliable questionnaire methods were obtained as 13.2%, 1.9% and 4.7% of thesis methodology. 40% of girls used interventional method whereas 58% of boys chose descriptive- analytic methodology. Moreover, interventional method was used more than other groups by younger students as well as students of faculty of Behavioral sciences in comparison to Rehabilitation and also Social welfare faculty. Fisher exact test showed a statistically significant relationship between type of faculty and thesis methodology ($P=0.003$). By considering the weight of students' theses in researches, it is recommended that universities provide more educational, financial and supportive facilities for their students.

Keywords: Methodology, Thesis, Post Graduate Students.

***Corresponding author:** Faculty of member, Pediatric Neurorehabilitation Research Center, University of Social Welfare and Rehabilitation Sciences, Tehran, Iran.

Email: sol_shah@ yahoo.com